DEN FJERDE FAGLIGE INTERNATIONALE OG DENS FORGÆNGERE

Af ERHARD JACOBSEN

I begyndelsen af december 1949 stiftedes i London en ny faglig Internationale, der fik navnet „Den internationale sammenslutning af frie fagforeninger" (I.C.F.T.U. — International Confederation of Free Trade Unions), og som er den fjerde i rækken, siden den såkaldte „Internationale Faglige Central" blev oprettet ved en kongres i København i 1911.

Denne første faglige Internationale nåede ikke at udfolde nogen større virksomhed, før verdenskrigen lagde uovervindelige hindringer i vejen for dens arbejde.

I 1919 stiftedes i Amsterdam på initiativ af fagbevægelserne i de neutrale lande, der under krigen havde kunnet opretholde en vis kontakt, en ny organisation (sædvanligt kaldet *Amsterdam-Internationalen*), omfattende faglige organisationer i 14 lande med ca. 18 mill. medlemmer. Organisationen fik fastere rammer end dens forgænger, bl. a. et antal fastlønnede funktionærer. En svækkelse betød det dog, at to af verdens største fagforeningssammenslutninger, i henholdsvis Sovjetunionen og U.S.A., ikke var med i samarbejdet. For U.S.A.s vedkommende ændredes dette forhold dog i 30'erne, da American Federation of Labor (A.F.L.) indtrådte i Internationalen.

Forholdet til Sovjetruslands fagbevægelse gennem årene forblev derimod det slettest mulige; denne organisation blev efter sin kongres i 1920 midtpunktet i den såkaldte „røde Internationale", der helt op til anden verdenskrig tog initiativet til de kampagner, som kommunistiske fagforeninger eller faglige grupper i alle lande iværksatte for at svække de „reformistiske" fagforeningers ledelser i deres forhold til medlemmerne, og som på en konference i Strassbourg i 1929 ligefrem udformede detaljerede retningslinier for virksomhed af denne art („Strassbourg-teserne"). Det var naturligt, at denne politik måtte sætte sig spor i forholdet mellem de to Internationaler.

Amsterdam-Internationalen udfoldede i tiden mellem de to krige en ikke ubetydelig virksomhed, i første række i form af støtteaktioner til konfliktramte medlemsorganisationer. Således modtog De samvirkende Fagforbund i Danmark under lock-outen i 1925 over 4 mill. kr. i støtte, og på samme måde modtog engelske fagforeninger økonomisk hjælp under storstrejken i 1926.

Også indsamlinger med andre formål iværksattes. I 1919 indsamledes således over en million gylden til nødlidende arbejdere i Wien, i 1921 over 2 millioner gylden til lindring af hungersnøden i Sovjetunionen og i slutningen af trediverne

skaffedes meget betydelige beløb til støtte for det republikanske parti i den spanske borgerkrig og senere til de spanske emigranter.

Støtten til de spanske republikanere viser, at Internationalen ikke indskrænkede sin virksomhed til det rent faglige, men også tog del i aktioner af politisk karakter. Dette understregedes yderligere gennem et ret snævert samarbejde med den Socialistiske Arbejder-Internationale, hvis medlemmer var de socialdemokratiske partier i en række lande, og gennem udsendelse af resolutioner vedrørende økonomiske og politiske stridsspørgsmål.

På denne baggrund må det formentlig ses, at endnu en tredie international faglig sammenslutning blev dannet på samme tid, nemlig en Kristelig Faglig Internationale med ca. 2 mill. medlemmer (hvoraf ca. 800.000 i Tyskland), der arbejdede i tilknytning til de pågældende landes katolske partier.

Fascismens og nazismens voksende indflydelse i Europa reducerede i betydeligt omfang Amsterdam-Internationalens medlemstal og betydning, og anden verdenskrig fuldbyrdede opløsningen.

Den sympati for Sovjetunionen, som krigen havde skabt i vide kredse i U.S.A. og Vesteuropa, og den fremherskende almindelige optimisme og trang til at gå nye veje gjorde det naturligt at forsøge at bygge bro over gamle modsætninger og danne *een* faglig Internationale omfattende alle landes fagorganisationer.

Forsøget herpå blev gjort med W.F.T.U. (World Federation of Trade Unions) — Verdenssammenslutningen af fagforeninger — oprettet i Paris i 1945, omfattende fagbevægelsen i 55 lande med 67 mill. medlemmer. I denne organisation var såvel de sovjetrussiske fagorganisationer som den amerikanske Congress of Industrial Organisations (C.I.O.) repræsenteret. Det andet amerikanske fagforbund, A.F.L., afviste derimod at deltage i sammenslutningen.

W.F.T.U.s øverste myndighed var kongressen, der samledes hvert andet år. Reglerne for afstemning i denne var affattet således, at de store landes fagforbundssammenslutninger fik en forholdsvis betydelig indflydelse, omend ikke helt i forhold til deres medlemstal; sammenslutninger med indtil 5 mill. medlemmer havde 1 stemme for hver 50.000 medlemmer, for medlemstal derudover var stemmetallet:

5—10	mill.	medlemmer	1	stemme	for	hver	100.000	medlemmer
10—15	—	—	1	—	—	—	200.000	—
over 15	—	—	1	—	—	—	400.000	—

Det var ikke uden betænkeligheder, at fagbevægelsen i en række vesteuropæiske lande indlod sig på dette eksperiment. Man havde stadig de bitre kampe i mellemkrigsårene i erindring, og efterhånden som den særlige stemning, hvori verdensfederationen som nævnt var startet, var ved at svinde, dukkede også betydelige vanskeligheder op.

Politiske modsætninger inden for W.F.T.U.

Med de politiske uoverensstemmelser i F.N. og mellem de fire store fulgte tilsvarende modsætninger i verdensfederationen. Repræsentanter fra de vestlige

landes fagforeninger søgte at klare vanskelighederne ved at pointere federationens rent faglige karakter. Dette synspunkt blev klart udtrykt af den engelske fagbevægelses leder, sir Walther Citrine, på det stiftende møde i Paris, hvor han bl. a. udtalte:

„Vi må se den kendsgerning i øjnene, at det er vor opgave at opbygge en *faglig* Internationale, en Internationale til gennemførelse af det praktiske daglige fagforeningsarbejde, til samordning af de forskellige landsorganisationers virksomhed og til sikring af praktiske resultater for de enkelte medlemmer. Jeg siger dette, fordi enkelte talere synes at nære den opfattelse, at opgaven er at skabe en *politisk* Internationale. .... Begiver vi os først ind i politikkens labyrint, vil Internationalen uvægerligt gå til grunde. Den vil splittes, fordi opfattelsen vedrørende politikkens mål, ønsker og metoder, såvel som vedrørende politikken som helhed er så stærkt afvigende, at de vil drage en skillelinie mellem vore organisationer .....".

Ved adskillige lejligheder førtes dog voldsomme diskussioner om storpolitiske problemer, og efterhånden mente de ikke-kommunistiske landes repræsentanter at kunne se en tydelig forbindelse mellem Sovjetunionens internationale politik og den stilling, verdensfederationens kommunistiske flertal ville tage til aktuelle spørgsmål i federationens navn.

Med Marshall-planens fremkomst indtrådte en kritisk situation, idet modsætningerne mellem Vest og Øst om dette spørgsmål var meget udprægede. Noget åbent brud blev der dog ikke tale om, idet federationen vedtog at stille medlemsorganisationerne frit i deres stillingtagen til planen. Mens de kommunistiske fagbevægelser iværksatte en voldsom kampagne mod planen, samledes repræsentanter for fagbevægelsen i de lande, der deltager i Marshall-samarbejdet (med undtagelse af de kommunistisk dominerede organisationer i Frankrig og Italien) til en konference i London, hvor man drøftede, på hvilken måde fagbevægelsen kunne tage del i dette samarbejde.

Organisatoriske stridsspørgsmål.

Selv om de politiske uoverensstemmelser naturligvis bidrog til at skabe en stadig voksende følelse af, at det efterhånden var meget lidt, federationens medlemmer var enige om, og at værdien af samarbejdet i høj grad kunne drages i tvivl, blev det dog uenigheden om løsningen af organisatoriske problemer, der bevirkede det endelige brud.

En hel del irritation opstod blandt de ikke-kommunistiske medlemmer over, at man mente at kunne konstatere, at fagbevægelsen i de af kommunisterne erobrede lande jonglerede med *medlemstallene*. Dette var ikke uden betydning, da disse tal som nævnt dannede basis for repræsentationen i kongressen og altså indvirkede på magtforholdet mellem de to hovedgrupper. Man henviste til, at fagbevægelsen i lande, hvor kommunisterne havde overtaget magten, og hvor fagbevægelsen var blevet indlemmet i statsapparatet, mødte frem med millioner af medlemmer, mens deres medlemstal før systemskiftet havde været langt mere beskedne.

Spørgsmålet om *de faglige sekretariater* fik bægeret til at flyde over og medførte, at først Englands og Hollands landsorganisationer og det amerikanske C.I.O. trådte ud, og at de øvrige vesteuropæiske fagbevægelser, som ikke var kommunistisk styrede, i hurtig rækkefølge fulgte efter.

De faglige sekretariater, der er sammenslutninger af organisationer i samme eller beslægtede fag i forskellige lande, er fagbevægelsens ældste internationale samarbejdsorganer. Deres antal var før krigen 26, og de største var transportarbejdernes, metalarbejdernes og minearbejdernes internationale sammenslutninger.

Straks ved verdensfederationens start var man enig om at søge at inddrage sekretariaterne i arbejdet. Men der var ikke enighed om deres placering. Nogle, heriblandt de britiske og skandinaviske repræsentanter lagde stor vægt på, at sekretariaterne bevarede deres uafhængighed, mens andre, i første række alle kommunistiske repræsentanter, nærmest anså sekretariaterne for overflødige og højst ville lade dem indtræde i federationen som underordnede administrationsorganer. Man enedes om et kompromis, som imidlertid afvistes af alle de betydende sekretariater, og herefter foreslog de britiske repræsentanter og C.I.O., at man skulle lade spørgsmålet „forpuppe" sig, indtil ændrede forhold gjorde det belejligt at tage sagen op igen.

Denne løsning synes verdensfederationens kommunistiske flertal ikke at have slået sig til tåls med; det har — efter de nu udtrådte organisationers opfattelse — underhånden arbejdet på at bringe sekretariaterne i opløsning ved at bruge den kommunistiske indflydelse i de enkelte nationale organisationer til at fremtvinge en udmeldelse af de respektive sekretariater og derpå følgende indmeldelse direkte i verdensfederationen.

Ifølge en beretning fra det internationale transportarbejderforbunds (I.T.F.s) rådsmøde i London, november 1947, forelå der udmeldelser fra flere organisationer heriblandt fra det franske sømandsforbund, der motiverede sin udmeldelse med misfornøjelse med I.T.F.s holdning over for verdensfederationen, hvori sømandsforbundet nu havde indmeldt sig.

Stillet over for, hvad man betragtede som et kommunistisk forsøg på at skabe en fuldbyrdet kendsgerning, besluttede som nævnt en række landsorganisationer at udtræde af verdensfederationen, der herefter kom til at bestå af fagbevægelserne i de østeuropæiske lande samt de kommunistisk ledede organisationer i Frankrig og Italien og enkelte andre lande.

Den nye Internationales forberedelse og start.

I juni 1949 samledes i Geneve repræsentanter for 38 faglige landsorganisationer og 12 enkeltstående fagorganisationer foruden repræsentanter for de faglige sekretariater og den kristelige fagforenings-internationale.

Man drøftede indgående muligheden for at etablere en international sammenslutning af fagforeninger, som var uafhængig af statsmagten og partierne. I debatten blev der udtrykt ønske om, at alle medlemsorganisationer skulle være ligestillet uanset deres størrelse, og at fagbevægelsen i Vesttyskland skulle være med i arbejdet.

Konferencen var af rådgivende karakter og forpligtede ikke deltagerne. Men der nedsattes et arbejdsudvalg, som skulle udarbejde forslag til statutter for en ny organisation. Udvalgets formand var belgieren *Paul Finet,* blandt medlemmerne var De samvirkende fagforbunds formand *Eiler Jensen.*

Starten fandt som nævnt sted i december, da 250 repræsentanter fra 53 landes fagorganisationer med ialt ca. 48 mill. medlemmer samledes i Londons County Hall for at drøfte de statutforslag, som det i Geneve nedsatte udvalg havde udarbejdet.

I diskussionen om betingelserne for optagelse af fagorganisationer i sammenslutningen behandledes bl. a. spørgsmålet om de kristelige fagforeningers adgang, og det blev besluttet, at disse foreninger kunne optages, såfremt de inden næste kongres i 1951 havde tilsluttet sig tanken om at oprette een fælles Internationale for alle frie fagforeninger og derfor var villig til at udtræde af den kristelige Internationale.

De betingelser, som en fagorganisation skal opfylde for at kunne optages, blev af Arthur Deakin fra den britiske fagbevægelse formuleret således:

„... på den ene side frihed for indblanding fra arbejdsgivernes side og på den anden side frihed til offentligt at kritisere den siddende regering og at udskifte regeringen efter de almindelige kendte forfatningsmæssige regler uden frygt for individuel forfølgelse ..."

Hermed er ikke blot fagbevægelsen i de kommunistiske lande udelukket, men tillige fagbevægelsen i visse sydamerikanske lande som Argentina og endvidere alle såkaldte „gule" fagforeninger, d. v. s. fagforeninger, der står under arbejdsgivernes indflydelse.

Sammenslutningens formål og love[1].

I I.C.F.T.U.s formålsparagraf udtales indledningsvis, at organisationens formål er „at forene de organiserede arbejdere i de frie og demokratiske fagforeninger verden over og at udgøre et middel til samråd og samarbejde mellem dem til fremme af de i organisationens love udtrykte mål."

Der opstilledes femten punkter, hvoraf de vigtigste er opretholdelse af fuld beskæftigelse, højnelse af levestandarden, støtte til fagbevægelsen i de såkaldt „underudviklede" lande og fremme af internationalt økonomisk samarbejde. På kongressen vedtoges iøvrigt en resolution mod Francostyret og en anden mod anvendelse af slavearbejdere i Sovjetunionen.

Organisationens øverste myndighed er kongressen, der afholdes hvert andet år.

De enkelte organisationers indflydelse på denne kongres er ikke blevet fastsat fuldstændig efter de retningslinier, som blev foreslået ved mødet i Geneve, og hvorefter de alle uanset størrelse skulle have samme indflydelse; men man har på den anden side hindret, at en enkelt eller nogle enkelte store organisationer kan dominere.

Ingen landsorganisation kan få flere end 10 repræsentanter, og en organisation med 500.000 medlemmer har f. eks. ret til 6. For de skandinaviske lande, med ca. 2 mill. medlemmer, giver ordningen ret til 16 repræsentanter. Der er

[1] Findes gengivet i den fulde ordlyd i De samvirkende Fagforbunds beretning for 1949.

således sikret de mindre nationer en ret betydelig medindflydelse, og dette er da også kommet tydeligt til udtryk ved valgene af ledelse.

Til præsident valgtes belgieren Paul Finet, til generalsekretær hollænderen J. H. Oldenbroek, der i mange år har været generalsekretær for den internationale transportarbejderunion. Vicepræsidenter blev: William Green (A.F. L., U.S.A.), Philip Murray (C.I.O., U.S.A.), Bernardo Ibanez (Chile), Eiler Jensen (Danmark), Leon Jouhaux (Frankrig), Arthur Deakin (Storbritannien) og Hans Böckler (Vesttyskland). Forretningsudvalgets medlemmer fordeler sig med 1 til Afrika, 3 til Asien og det mellemste Østen, 2 til Storbritannien, 5 til det øvrige Europa, 2 til Latinamerika, 4 til Nordamerika og 1 til Vestindien.

Den nye organisations muligheder.

Skal man forsøge at sige noget om, hvilke muligheder den nye organisation har, er der formentlig først grund til at nævne, at de største af de vanskeligheder, som W.F.T.U. tidligere havde at kæmpe med, er bortfaldet. Der findes vel politiske modsætninger mellem de lande, hvis fagbevægelser er repræsenteret i sammenslutningen, bl. a. mellem imperielandene og koloniområderne; men modsætningerne er ikke af så voldsom karakter som i verdensfederationen. Ifølge Eiler Jensens i et radioforedrag gengivne indtryk fra den stiftende kongres' debat var det „interessant og løfterigt" at se, at kolonifolk og repræsentanter for imperielandene kunne diskutere deres mellemværender og endda i vid udstrækning nå til enighed.

Om et så væsentligt punkt som retningslinierne for Europas og de uudviklede landes opbygning består der også stort set enighed. Det vil selvsagt være af den allerstørste betydning om landenes fagbevægelser kan koordinere deres bestræbelser for at styrke det økonomiske samarbejde mellem landene, f. eks. under Marshallplanen. Og for alle landes arbejdere vil det være af stor vigtighed, at man under en eventuel liberalisering af samhandelen gennem et samvirke mellem stærke fagorganisationer i alle betydende lande kan hindre, at den frie konkurrence udarter til et kapløb om at få arbejdslønnen ned. I den forbindelse er det ikke mindst af interesse at notere, at begge de store amerikanske fagforbund er med i Internationalen. Det er forøvrigt første gang i deres historie at de begge er med i en sådan sammenslutning *samtidigt*.

Også de organisatoriske vanskeligheder, specielt i forholdet til de faglige sekretariater, vil nu formentlig uden større besvær kunne overvindes, ikke mindst med Oldenbroek, der som nævnt er tidligere leder af de største faglige sekretariater, som generalsekretær.

Alt i alt kan det vist siges, at hvad den nye Internationale mangler i rent talmæssig størrelse i sammenligning med W.F.T.U., medens denne stod på sit højdepunkt, har den i fuldt mål vundet ved større ensartethed med hensyn såvel til politisk og økonomisk målsætning som til deltagerorganisationernes strukturelle opbygning. Der er vel nok en hel del sandhed i, hvad det svenske fagforeningstidsskrift „Fackföreningsrörelsen" skrev om W.F.T.U., da krisen var på sit højeste, at man ikke har meget ud af at organisere 70 mill. mennesker, når de ikke er fælles om noget som helst andet end de ydre organisatoriske rammer.

15. 5. 1951.